

Tezaurul de monede schifate găsit la
București-Ciurel

După relatările primului editor, acest tezaur a fost descoperit în 1911 de către pictorul Alexandru Szatmary, pe malul Dimboviței, la Ciurel și cuprinde 16 monede de bilon schifate ; publicat mai întâi de Irimia Dimian, Cîteva descoperiri monetare bizantine pe teritoriul R.P.R., în SCN I(1957), p.202-203.

Urmează descrierea pieselor componente (înreg. la nr.I/190).

MANUEL I COMNENUS (1143-1180)

65. Av. $\overline{\text{IC}} / \overline{\text{XC}}$ în cîmp.
* *

Isus Cristos, cu barbă, nimbet, din față, șezînd pe un tron fără spătar ; în mîna st. ține evanghelia.

Rv. Legenda ștearsă.

Împăratul din față, în picioare, ținînd în dr. sceptru, încoronat de Maica Domnului, nimbată.

BIL. Aspron trachy 25 x 27 mm 3,77g ↓ uzat. Emis la Constantinopol. Hendy, emisiunea a III-a, varianta C.

66. Av. și rv. Ca mai sus

BIL. Aspron trachy 24 x 30 mm 2,80 g ↓ uzat.
Aceleași date.

67. Av. și rv. ca mai sus.

BIL. Aspron trachy 27 x 28 mm 2,76 g ↓ uzat.
Aceleași date.

68. Av. și rv. Ca mai sus.
 BIL. Aspron trachy 26 x 28 mm 2,16 g ↓ uzat. Aceleași date.

ISAAC II ANGELUS (1185-1195)

69. Av. $\overline{MP} | \overline{GV}$ în câmpul superior. Dublu c.p.e.
 Maica Domnului, din față, nimbată, șezînd pe tron cu spăter și purtînd la piept medalion cu chipul nimbît al lui Iisus.

Rv. .	Δ€	pe două coloane
..A	Π	
K	Θ	
...	Τ	
	MC	

Împăratul din față, în picioare, ținînd în dr. sceptrul cruciger, în st. anexikakia (sul de pergament) ; trei pietre pe guler (maniakion) ; în dr. manus Dei.

BIL. Aspron trachy 25 mm 3,48 g ↓ uzat. Emis la Constantinopol, Hedy, varianta A.

70. Av. și rv. Ca mai sus, cu legenda ștearsă ; șase pietre pe maniakion.

BIL. Aspron trachy 23 x 25 mm 2,85 g ↓ uzat.
 Emis la Constantinopol. Hedy, varianta B.

71. Av. și rv. Ca mai sus ; legenda ștearsă.

BIL. Aspron trachy 21 x 23 mm 3,57 g ↓ uzat.
 Aceleași date.

72. Av. și rv. Ca mai sus ; legenda ștearsă.

BIL. Aspron trachy 26 x 26 mm 2,13 g crăpat ; uzat.
 Aceleași date.

73. Av. și rv. Ca mai sus ; urme de legendă

!A Δ
K n

pe revers.

BIL. Aspron trachy 27 x 29 mm 3,68 g ✓ crăpat ;
uzat. Aceleași date.

ALEXIUS III ANGELUS COMNENUS (1195-1203)

74. Av. $\overline{IC} / \overline{XC}$ în cîmp. Dublu c.p.e.

Bustul lui Iisus Cristos din față, fără barbă.

Rv. Legenda ștearsă.

Împăratul și sf. Constantin, nișat; ambii în picioare, din față, ținînd fiecare în mîna exterioară cîte un lebarum.

BIL. Aspron trachy 26 x 27 mm 3,32 g ✓ uzat. Emis
la Constantinopol ; Hendy, varianta I.

75. Av. și rv. Ca mai sus.

BIL. Aspron trachy 26 x 29 mm 2,62 g ✓ uzat. Aceleași date.

76. Av. și rv. Ca mai sus.

BIL. Aspron trachy 19 x 30 mm 2,10 g ↓ uzat.
Aceleași date.

77. Av. ... RO | ... circular ; $\overline{IC} / \overline{XC}$ în cîmp. Ca mai
sus. Dublu c.p.e.

Rv. Legenda ștearsă.

Ca mai sus.

BIL. Aspron trachy 24 x 26 mm 3,02 g ↓ uzat. Emis
la Constantinopol. Hendy, varianta II.

78. Av. .KE... / ... $\overline{IC} / \overline{XC}$

Ca mai sus.

Rv. ANEΠI·Δ· \overline{IC}
K

Ca mai sus.

BIL. Aspron trachy 24 x 26 mm 2,90 g ↓ uzat.
Aceleași date.

Emisiuni nedeterminate

79. Av. Legenda ștearsă.

Bustul lui Iisus Cristos, din față, fără barbă.

Rv. Fără legendă sau legenda ștearsă.

Împăratul, în picioare, din față, cu atribute nedistincte.

BIL. Aspron trachy 24 x 25 mm 3,03 g ↓ uzat. Imitație latină ? Cf. Hendy, tip D.

80. Av. Legenda ștearsă.

Bustul lui Iisus Cristos, din față, fără barbă.

Rv. Fără legendă sau legenda ștearsă.

Împăratul și un sfânt (fără nimb), din față, albi pe jumătate de statură, fiecare purtând coroană (stemma) cu pandantive (pendilia) ; alte atribute nu se disting.

BIL. Aspron trachy 25 mm 2,48 g ↓ uzat. Imitație latină ? emisiune a imperiului de Thessalonica ?

În total, tezaurul găsit la București-Ciurel

cuprinde :

4 buc.	aspron trachy	bilon	Manuel I,	ultima emisiune
5 "	"	"	"	Isaac II, varianta A
-	-	-	-	(1 ex.) și B (4 ex.)
5 "	"	"	"	Alexius III, variantele
-	-	-	-	I(3 ex.) și II(2 ex.)
2 "	"	"	"	emisiuni nedeterminate,

dar datînd din perioada 1204-1261.

Ultimele două piese (nr. 15 și 16) sînt prea uzate, astfel încît cel puțin pentru moment nu li se poate da o atribuire mai precisă. Cu toate acestea, ele aduc terminus post quem al tezaurului după 1204, în prima

jumătate a secolului al XIII-lea, fapt ce nu este lipsit de importanță, atât pentru istoria economică în general, cât și pentru atestarea unor urme de viață datînd din această vreme în zona orașului București. Notăm în încheiere că tezaurul descris în rîndurile precedente e o continuare a celui descoperit în 1921 pe str.General Brema Grigorescu și care cuprindea piese de bilon de la Alexius I, emisiunea a III-a, Ioan al II-lea, emisiunea a II-a și Manuel I, emisiunea I-a (v. descrierea sumară în CC, 39-40, ian.-iun.1972, p.36).